

T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 17.09.2018
Sayı : 2836

3235

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını, Anayasanın 98 ve İçtüzüğü'nün 96. maddeleri gereğince arz ederim. 17/09/2018

Engin ALTAY
İstanbul Milletvekili
CHP Grup Başkanvekili

13 Eylül 2018 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan 85 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı ile Türk Parası Kıymetini Koruma Hakkında 32 Sayılı Kararda değişiklik yapılmıştır. Bu değişiklikle, Türkiye'de yerleşik kişilerin, menkul ve gayrimenkul alım satımı, taşıt ve finansal kiralama dâhil her türlü menkul ve gayrimenkul kiralama, leasing ile iş, hizmet ve eser sözleşmelerinin döviz cinsinden veya dövize endeksli olarak yapılması yasaklanmıştır. Daha önce yapılanların da 30 gün içerisinde Türk Lirası olarak yeniden belirlenmesi zorunluluğu getirilmiştir.

Bir ülkede sözleşmelerin başka ülkelerin parasıyla yapılması asla savunulamaz. Ancak, bunu önlemenin yolunun, sermaye hareketlerinin serbest olduğu ve serbest piyasa koşullarının geçerli olduğu bir ekonomide yasaklama kararlarından geçmektedir. Bu tür yasaklamaların tarafları kayıt dışı işlemlere yönlendirdiğini, yabancı yatırımcıların Türkiye'den kaçmasına yol açtığını önceki yıllardaki deneyimlerden bilinmektedir.

Ayrıca Türkiye'de dövizle en fazla sözleşme yapan birimin de kamu olduğunu bilinmektedir. AKP iktidarları döneminde gerek merkezi hükümet gerekse de yerel yönetimler tarafından yapılan ihalelerin çok büyük bir bölümünün döviz veya dövize endeksli olarak gerçekleştirildiğini, devletin yap-işlet-devret, yap- kirala- devret ve benzeri kamu özel işbirliği (KÖİ) projeleri kapsamındaki satın alma garantilerini ve kiralari dolar veya Euro üzerinden yapılmaktadır.

Bu bilgiler ışığında;

1. Devletin döviz veya dövize endeksli olarak yaptığı sözleşmeler de Türk Lirası'na dönüştürülecek midir? Dönüştürülecekse hangi kurdan dönüşüm yapılacaktır.

2. Devletin geçiş, alım ve benzeri garantiler verdiği, Yavuz Sultan Selim Köprüsü ve bağlantı yolları, Osman Gazi Köprüsü, Avrasya Tüneli, 1915 Çanakkale Köprüsü, Őehir hastaneleri, havalimanları, başka Akkuyu Nükleer Elektrik Santrali olmak üzere elektrik santrallerinin sözleŐmeleri Türk Lirasına dönüştürülecek midir?
3. Hkmetin ve yerel yönetimlerin döviz veya dövize endeksli olarak yaptėı altyapı ve benzeri büyük ihalelerin sözleşme bedelleri de Türk Lirasına dönüştürülecek midir?
4. Elektrik, doğal gaz, akaryakıt ve benzeri bir çok ürünün fiyatları döviz kurlarına bağlı olmaktan çıkarılacak mıdır?
5. Söz konusu Cumhurbaşkanı kararının yayımlanmasından önce döviz veya dövize endeksli olarak yapılmıŐ olan sözleşmeler hangi kurdan TL'ye çevrilecektir? Kuru artması ya da azalması durumunda taraflardan birinin mutlak zarara uğraması nasıl önlenecektir?
6. Döviz veya dövize endeksli olarak yapılmıŐ bir sözleŐmeyi belli bir kurdan TL'ye virerek, sözleŐmedeki kur riskini bir taraftan alıp diğer tarafa yüklemenin Türkiye'nin toplam kur riskine olacak etkisi hesaplanmış mıdır?
7. Taraflar 30 gün içerisinde anlaŐamazsa ne olacaktır?
8. AKP Genel BaŐkanı söz konusu kararın Resmi Gazetede yayımlandėı gün TESK'in Genel Kurulunda yaptėı konuŐmada "serbest piyasa kurallarına bağlı olduklarını" açıklamıŐtı. Bu tür bir yasaklama serbest piyasa ekonomisi kurallarıyla baėdaŐıyor mu?
9. Bu tür bir düzenlemenin TL'nin nispeten istikrarlı seyrettiği bir dönemde değil de ekonominin derin bir krize girdiği, kur istikrarının saėlanamadėı bir dönemde yapılmasının yol açacağı ekonomik riskler göz önüne alınmıŐ mıdır?
10. Bu karar Anayasanın "alıŐma ve sözleşme hürriyeti" baŐlıklı 48'inci maddesindeki "Herkes, dilediği alanda çalıŐma ve sözleşme hürriyetlerine sahiptir" ilkesine aykırı değil midir?